

MOLNÁR MIKLÓS

A Kékszakállú hercegné vára

BŐDÜLETESEN VÍG MELODRÁMA HÉT RÉMKÉPBEN

Balázs Béla *A Kékszakállú herceg vára*
című misztériumjátéka nyomán

JÁTSZÓ SZEMÉLYEK
(színre lépésük sorrendjében)

TEHETŐS POJÁCA
SZAKADT POJÁCA
ASSZONYKÓRUS A SZÍNFALAK MÖGÜL
JOHANNA
JÁNOS
RÉGI FÉRFIAK

valamint DREKK, egy minden lében kanál pulikutya,
akinek nélkülözhetetlen szerepe volna a darabban:
neki kellene megugatnia a közönség
tüsszögő, szipákoló, köhögő, krákogó
és hangosan orrot fújó tagjait,
és belemarnia a maroktelefont használók bokájába,
ráadásul egy fontos jelenése is volna,
de valahová elkódorgott

„Egy színházban tűz ütött ki a kulisszák mögött. Kiment a színpadra a mókamester, hogy közölje ezt a közönséggel. Tréfának tartották, nevettek rajta és tapsoltak. A mókamester megismételte a bejelentést. Az emberek még hangosabban hahotáztak. Alighanem a világ is így fog elpusztulni, okos emberek harsány hahotája közben, akik azt hiszik majd, hogy mindez csak vicc.”

Sören Kierkegaard

„Iparkodjatok nem rezegtetni a szempillátokat. Iparkodjatok nem nyelni. Iparkodjatok nem mozgatni a nyelvetekeket. Iparkodjatok nem hallani. Iparkodjatok nem érezni. Iparkodjatok nem szagolni. Iparkodjatok nem nyálazni. Iparkodjatok nem izzadni. Iparkodjatok nem izegni-mozogni. Iparkodjatok nem lélegezni.”

Peter Handke

A KÉT POJÁCA

Mielőtt a függöny szétválnék, kijönnek a sugólyuk elé. Mind a ketten „klasszikus” clown-öltözetet viselnek. A Tehetős Pojáca nyakában csokornyakkendő van. Jobbról nézve kísértetiesen hasonlít Ady Endrère, szemből nézve Federico García Lorcára, balról nézve Anatole France-ra. Svájci sapka van a Szakadt Pojáca fején; ő jobbról nézve a megszólalásig hasonlít Buster Keatonra, szemből nézve Bertolt Brechtre, balról nézve George Bernard Shaw-ra

TEHETŐS POJÁCA

Főemlős hölgyek és urak, úgy jártok színházba, mint a kesztyűs boltba vagy a virágkereskedésbe, vagy akármelyik üzletbe, hogy másfél-két óra feledést vásároljatok magatoknak. Az irodalom meg a színház végleg elvált egymástól. Shakespeare félistenből idéetlen kamasz lett a mai színpadon. História, múlt, jelen, jövő meghazugul, mihelyt színre kerül. Elértéktelenedik az érték, mert így kívánja a közönség, a mai társadalom. Miért kell mindig azért járnok színházba, hogy viszontlássátok, mi történik *veletek*, újra meg újra visszakérdözve szellemetek dögletes banalitását, és eközben semmi hasznok az egészből, hacsak az nem, hogy a lábatok megmacskásodik és a feneketek elzsibbad a sok ücsörgéstől? Nemhogy arra volnátok kíváncsiak, mi történik *mivelünk*, költőkkel, álmodókkal, lovagokkal, garabonciásokkal! Persze be nem állna a pörös szátok, ha a darab nem rólatok szólna. Hogy meglepődnétek, ha egyszer a neveteken szólítának benneteket a színpadról, hogy most aztán tiétek a szó, elő a farbával, és a színpadi nap a sötétben bujkáló halvány arcotokba tűzne!

SZAKADT POJÁCA

A mai színház azt hirdeti, hogy köze van a művészethez, az emberiség nagy álmaihoz. De hazudik. A mai színház: *üzlet*. Üzlet, mint akármilyen. Nem jelent és nem képvisel semmit. Nem több, mint cirkusz. Ember formájú kutyakomédia, a *Félelem* és a *Részvét* nevű idomított ebek rángatta bohócparádé. Mit lehetne a *Félelem* és *Részvét*, az arisztotelészi katarzist előidéző kettős fogat helyére tenni? Mire hivatkozunk, ha elvetjük, hogy a színház hatás alá fogja, szórakoztassa, izgalomba hozza, megrettentse, meghassa, lendületre ajzza, elragadja, saját korukból kiragadja, megbabonázza, föl-emelje, megváltsa, illúziókkal táplálja az embereket?

TEHETŐS POJÁCA

Elég az okoskodásból, kezdődjön a játék, s mert a szerző azt akarja, hogy ne a nyílt utcán, hanem igenis színházban érezzétek magatokat, éppen ezért visszahelyezi jogába a költészetet, a ritmust, az irodalmat. Kedve támadt idehozni fehér rózsák illatát, sőt flamingókat és galamboktól zsebongó korinthuszi oszlopokat is.

A Szakadt Pojácára sandítva

Hölgyek, urak, ne tessék ám se elidegenedni, se félelmet vagy részvétet érezni...!

SZAKADT POJÁCA

Megálljon a menet! Addig nem kezdődhet el a bohócparádé, míg nem rehabilitáljuk a Kékszakállút.

TEHETŐS POJÁCA

Úgy gondolja, kolléga úr, hogy szép didaktikusan, szakasztott úgy, mint az előadásra teljesen alkalmatlan könyvdrámákban?

SZAKADT POJÁCA

De még mennyire didaktikusan, kolléga úr! Előadásra teljesen alkalmatlan könyvdrámák pedig nincsenek... Azért ne ijedjen meg senki, hogy osztályharcos mondanivalók lesznek a szájába rágva! A kolléga úr a költői, én meg inkább a filozofikus színháznak vagyok a híve, ami nem jelent mást, mint intenzív érdeklődést az emberek magatartása és gondolkodása iránt.

Téhat volt egyszer egy gazdag nemesember. Bár ősei a királyság legmagasabb méltóságait töltötték be, ő azonban távol élt az udvartól. Városban palotái, vidéken kastélyai voltak, temérdek arany és ezüst marhája, díszes bútorai, szép kézimunkái és

szőnyegei, aranyozott hintói. Sokan a vidék lakói közül Kékszakállú néven ismerték, ezt a nevet adta neki a nép, mert a szakálla kék volt, jobban mondva annyira fekete, hogy már-már kéknek látszott. De nem hordott ő sem hegyes, sem legyező formájú szakállt, csak bajuszt növesztett, és az alsó ajka alatt „legyecskét”. Kiborotvált arca csakugyan kéknek látszott, de a kék szín nem csúfította el az arcát, nem is keltett vele félelmet, csak még férfiasabbnak hatott, bár kissé zordnak, de azért az asszonyok egyáltalán nem idegenkedtek tőle.

TEHETŐS POJÁCA

Szép férfi volt, jóképű, magas, széles vállú, testben erős, ámbár falusias, és inkább az erdők illatát árasztotta, mint a szalonokét. Az asszonyoknak mégsem tetszett annyira, amennyire külseje és gazdagsága miatt tetszenie kellett volna. A féltékenysége okozta ezt, nem pedig a szakálla. A nők ellenállhatatlan hatással voltak rá, és legyűrhetetlen félelmet keltettek benne. Éppen annyira tartott tőlük, amennyire vonzódott is hozzájuk. Minden szerencsétlenségének ez volt a forrása. Ha szép nő került az útjába, inkább meghalt volna, mint hogy megszólítsa. Féltékenysége igen sok bajt szerzett neki: meghíúsította, hogy jóra való fehérnépekkel ismerkedjen meg, és összekösse a sorsát valamelyikükkel, vizont védtelenül szolgáltatta ki a leghitványabb és legvakmerőbb kalandornőknek. Ebből fakadt életének tragikuma, házasságai emiatt végződtek rendre balul. Senki sem tudta, mi is történt a feleségeivel, így aztán esténként a környékbeli falvakban olyan regéket költöttek róluk, hogy égnek állt az ember minden haja szála.

ASSZONYKÓRUS A SZÍNFALAK MÖGÜL

Johanna szép leány egykoron elmene,
Kékszakállú várát megnézni elmene,
titkos szobáit hogy megmutatná néki.
Be is betekinte titkos szobáiba,
titkos szobáinak legtitikosabbjába:
hat szép leány fölakasztva, meggyilkolva –
hetedik áldozat Johanna szép leány.

SZAKADT POJÁCA

Némelyek elhitték, némelyek nem hitték el ezeket a regéket. Pedig a Kékszakállú jó volt és nemes lelkű, de szerencsétlen; az alárendeltekhez jóságos volt, minden élőlényel a lehető legtapintatosabban bánt. Emlékét méltatlan rágalmakkal gyalázták meg. Ugyanígy járt Macbeth is, akire a legendák és Shakespeare bűnök sokaságát fogták rá, a valóságban azonban jól gazdálkodó, igazságos és bölcs király volt. Nem ölte meg Duncan királyt, és a felesége egyáltalán nem volt gonosz.

TEHETŐS POJÁCA

Lakott a Kékszakállú szomszédságában egy minden hájjal megkent özvegyasszony. Nagy lábon élt, és vendégségbe hívogatta a környék nemességét. Két leánya volt; az idősebbik, Elza, ravasz nőszemély, harmincéves korára pártában maradt; a fiatalabbik, Johanna, eladó sorban, az ártatlanság látszata mögött, túlságosan korán szerzett élet-tapasztalatokat rejtegetett. Az özvegy csak azért vitt nagy házat, hogy megtévesse az embereket. Valójában egy huncut garasa sem volt, és még a hamis fogainak az árával is tartozott. Ruháit, a bútorokat, hintóját, lovait és cselédeit, mind uzorások kölcsönözték neki, és azzal fenyegetőztek, hogy mindent visszavesznek tőle, ha egyik lányát hamarosan férjhez nem adja valami gazdag nagyúrhoz. Az asszonyságnak attól kellett tartania, hogy egyszer csak ott áll majd egy szál pendelyben a kiürített ház közepén. Sürgősen vót keresett hát. Kivetette hálóját a Kékszakállúra, akiről lerít, hogy könnyen rászedhető, no meg a darabos, zord külső alatt nagyon is szelíd, és gyorsan szerelemre lobbán. Mesterkedéseiben a lányai is részt vettek: ahányszor csak találkoztak a Kékszakállúval, kacsintásaik tördöféseivel a szíve mélyéig megsebeztek.

SZAKADT POJÁCA

Hogy megkedveltesse magát, a Kékszakállú meghívta vidéki kastélyába a lányokat, anyjukkal és három-négy barátnőjükkel meg néhány környékbeli fiatalemberrel együtt, s ott töltöttek két hetet. Egymást követték a séták, vadászatok és halászatok, táncok és ünnepélyek, lakomák és mindenféle mulatságok.

Aludni szinte szemernyit sem aludtak, az éjszakákat azzal töltötték, hogy jól megréfélták egymást, kivált pedig a jámbor Kékszakállút. Johannának sikerült tökéletesen magába bolondítania. Az lett a nóta vége, hogy a Kékszakállú megkérte a lány kezét. Az özvegy bele is egyezett, bár, mint mondta, „szíve szakad meg arra a gondolatra, hogy férjhez kell adnia a lányait”. Mihelyt visszatértek a városba, megtartották az esküvőt.

TEHETŐS POJÁCA

Egy hónapig a Kékszakállú volt a legboldogabb ember a föld kerekén; ez volt a hetedik házassága. Imádta a feleségét, és úgy nézett rá, mint a tisztaság földre szállt angyalára. Pedig Johanna repedt sarkú, elvetemült néember volt, de ravaszságával és álnokságával a Kékszakállúnál jóval esesebbeket is megtévesztett volna.

SZAKADT POJÁCA

A Kékszakállú bejelentette hitvesének, hogy több hétre el kell utaznia valami főbenjáró dologban (azért kellett elutaznia, hogy átvegye örökségét az unokafivére után, aki hősi halált halt a csatatéren, miközben két cimborájával kártyázott a tüzelőállás-

ban, ahová beásták magukat; éppen nyelésben volt, amikor eltalálta az ágyúgolyó). Amíg ő távol lesz, mondta a Kékszakállú, az asszony mulasson csak kedvére, hívja meg a barátnőit, utazzon velük vidékre, ha úgy tartja kedve, s töltsé idejét, ahogy neki legjobban tetszik.

TEHETŐS POJÁCA

– Tessék – mondta hitvesének a Kékszakállú –, itt vannak a két nagy bútorraktár kulcsai; íme az arany és ezüst edényeké, amelyeket nem használunk mindennap; itt a pénzes szekrényemé, amelyben aranyomat és ezüstömet tartom; ezek a kincses ládikáim kulcsai, amelyekben a drágaköveimet őrzöm; ez a kulcs valamennyi lakosztályt nyitja. Ez a kis kulcs meg a földszinti lakosztály nagytermének végében levő szobácskáé. Mindent kinyithat, mindenhová bemehet, asszonyom, beléphet abba a kis szobába is, csakúgy, mint valamennyibe e házban; de mégsem teszi, hogyha hallgat rám, s figyelemmel van a kis szobához fűződő fájdalmas képzeimre meg a rossz előérzetekre, melyeket e képzetek keltenek bennem. Abból a szobából gonosz hatás árad, szeretném tőle megoltalmazni. Mélyen lesújtana, ha valami baj érné, asszonyom, vagy elveszíteném a kegyét. Bocsássa meg, ha alaptalanok a félelmeim! A szerelem babonássá teszi az embert.

SZAKADT POJÁCA

A Kékszakállú előérzetei korántsem voltak alaptalanok. A kis kulccsal nyitható szobában nemsokára csapdába ejti és orvul meggyilkolja majd tulajdon felesége, valamint Johanna titkos szeretője. A lefizetett vagy rosszhiszemű írók meg majd rossz hírért költik: befeketítik és meggyalázzák a Kékszakállú emlékét.

Hitvese fogadkozott, hogy úgy tesz, amint meghagyta neki. A Kékszakállú megölelte, megsókolta, kocsijába ült és elhajatott; hosszú út állt előtte. Alig tette ki lábát a házból...

TEHETŐS POJÁCA

Most, hogy sikeresen rehabilitáltuk a Kékszakállút, elkezdődhet már végre a játék?

SZAKADT POJÁCA

Nem bánom, most már elkezdődhet...

A Pojácák háta mögött szétválík a függöny. Hatalmas, szögletes csarnokot látunk. Hét nagy ajtó van a falában; négy a nézőtérrel szemközt, egy baloldalt, kettő jobboldalt. Egyébként nincs se ablak, se díszlet. Üres, szürke, sivár tátongás; kiürített szerelőcsarnokhoz hasonlít. Mikor a függöny szétnyílik, a színpadon teljes a sötétség, amelyben el

tűnik a két Pojáca. Néhány másodpercig még sötétség és csend, aztán a felülről alávetődő fénykör közepén láthatóvá válik az egymásnak hátat fordító, mozdulatlanságba dermedt Johanna és János

JOHANNA

Lassan megéled szoborszerű mozdulatlanságából, és mély, bűgő hangján megszólal

Megérkezett, Isten hozta!
Nézzen körül a váramban.
Másmilyenek hitte, ugye:
fényesebbnek, tündöklőbbnek?
De azért itt marad, János?

JÁNOS

Megéled, és kilép a fénykörből

Maradok, hogyne maradnék.

JOHANNA

Közeledik az ajtókhöz

Fülében nem cseng jajszó?
Nem kondulnak vészharangok?
Felesége gyászruhát ölt,
apja, anyja bosszút forral,
gyermekai visszasírják...
Mer-e hát itt maradni, János?

JÁNOS

Hogyne mernék!

Johanna visszafordul János felé. A kitágult fénykéve megvilágítja kettejük egymástól távolodó alakját

JOHANNA

Megtorpant, János? Visszafordul?
Nyitva van még a várajtó!

JÁNOS

Eszemben sincs megtorpanni.
Csizmám sarka akadt csak meg.

JOHANNA

Kedvesen csúfolódva énekel

Rámás csizmát visel a babám,
szeret is az engem igazán.
Rámás csizma hadd szakadjon el,
csak a babám sose hagyjon el...

JÁNOS

Követem én, ahova csak megy,
vissza soha nem fordulok.

JOHANNA

Most még nyitva a várajtó...

JÁNOS

Közelebb lép Johannához

Elhagytam az apám, anyám,
elhagytam a feleségem,
elhagytam a gyerekeim,
hogy magához eljöhessek.

JOHANNA

Az első ajtó felé indul

No, ha nem fél, jöjjön velem!

JÁNOS

Lassan követi

Akár a világ végére is...
Csak megállok körülnézni:
ez hát Johanna vára.

JOHANNA

Így fest Johanna vára.

JÁNOS

Sűrű sötét éjben
vörös felhők derengnek,
a vár tornyán ércakas csikorog.
Furcsa hely a maga vára,
suttognak róla a népek
ijesztő, rémes titkokat.
Sötét a vára, Johanna.

JOHANNA

Most még elmehet, János!

JÁNOS

Soha nem hagyott nyugton,
mért oly fekete a vára.
talán azért is vagyok itt,
mert a vára oly fekete.

JOHANNA

Halad tovább az első ajtó felé

János, itt marad-e nálam?

JÁNOS

Utána fut, és magához szorítja

Ha elűzne, Johanna,
ajtajánál megállanék,
küszöbére leroskadnék.

JOHANNA

Gyöngéden átkarolja és megsimogatja

Most csukódik a várajtó.

A felülről alávetődő fénycsóva kialszik. A csarnok világos marad, de éppen csak annyira, hogy a két alakot és a csukott ajtókat látni lehessen

JÁNOS

Johanna kezét fogva, előrébb tapogatózik a fal mentén

Ez hát Johanna vára!
Se ablaka, se erkélye?

JOHANNA

Se ablaka, se erkélye.

JÁNOS

Soha nem süt be a nap?

JOHANNA

Soha.

JÁNOS

Mindig hideg van és sötét?

JOHANNA

Mindig.

JÁNOS

Igaz, amit rebesgetnek?
Igazak a titkos hírek?
A vára sötét, az már igaz.

JOHANNA

Attól derül, hogy itt van, János.

JÁNOS

Előbbre tapogatózik

Vizes a fal, Johanna!
Vízcseppek hullnak a kezemre.
Könnyezik a fal. Mintha sírna a vára...

JOHANNA

kissé gúnyosan

Ugye János, jobb volna most
felesége karjaiban,
kis családi otthonukban:
fehér falon fut a rózsza,
cseréptetőn táncol a nap...?

JÁNOS

határozottan

Nem érdekel rózsza, napfény!
Csak az izgat, Johannának
mért ilyen sötét a vára.

JOHANNA

Miért jött el hozzám, János?

JÁNOS

Vára falát megszáritom,
rálehelve megszáritom.
Hideg követ melegítem,
két kezemmel melegítem.
Magának fény kell és levegő.

JOHANNA

Tapsikolva örvendezik

Nem lesz sötét az én váram,
lesz hát ablak, és lesz erkély,
fényben úszik az én váram!
Nem lesz sötét az én váram,
megnyitjuk a falat ketten,
szél bejárjon, nap besüssön,
tündököljön az én váram!

JÁNOS

Vezessen hát, Johanna,
vezessen körbe engem.

Továbbmegy

Nagy csukott ajtókat látok,
hét fekete csukott ajtót.

JOHANNA

Váram csukott hét ajtaja.

JÁNOS

Mért vannak az ajtók csukva?

JOHANNA

Hogy ne lásson bele senki.

JÁNOS

Nyissa ki az én kedvemért!
Minden ajtó legyen nyitva.
Szél bejárjon, nap besüssön.
Legyen nyitva minden ajtó.

JOHANNA

Nem fél tőlem?

JÁNOS

Nem félek se magától, se mástól.
Hét szív bátorsága van bennem.
Nem félek az ördögtől se,
a hétfejű sárkánnyal is megvívok.

JOHANNA

Pedig tudja, mit sutognak...

JÁNOS

Derüljön föl ez a vár,
ez a sötét, rideg vár!

Dörömböl az első ajtón

Nyissa már ki!

A dörömbölésre mély, nehéz sóhajtás hallatszik

JÁNOS

Hé, mi volt ez? Mi sóhajtott?
Ki sóhajtott? Kit rejteget?

JOHANNA

Megijedt, János?

JÁNOS

Hé, a vára fölsóhajtott!

JOHANNA

Csak nem fél tőlem?

JÁNOS

Hé, a vára fölsóhajtott!
Jöjjön, nyissuk – ketten nyissuk.
Én akarom kinyitni, én!
Szép finoman fogom nyitni,
Adja ide a kulcsot, Johanna.

JOHANNA

Adja a kezét, János.

Kulcsosomó csörren a sötétben

JÁNOS

Köszönöm a kulcsot, Johanna.
Köszönöm, hogy bízik bennem.

Visszamegy az első ajtóhoz

Én akarom kinyitni.

*Elfordítja a kulcsot. Fűlértő nyikorgással nyílik az ajtó, csiricsaré, hupilila négyszöget
hasítva a falban. A kiömlő fénysáv a csarnok padlójára vetül*

JOHANNA

csúfondárosan

Holdvilágos éjszakán
miről álmodik a lány:
szerelemről és pénzről,
ékszerekről és ruhákról,
hófehér paripán érkező kékszakállú hercegről...

JÁNOS

Letérdel és turkál

Pomádé és hajsütő vas,
keszkenő és rózsapárlat,

kencefice, varrókészlet,
pántlikák és borítékok,
porcelán nipp, vatta, fűző,
szemfesték és verses füzet,
préselt levendulalevél,
szagos víz, arcporos tégely,
vendéghaj, fecskendő, ajakír,
gyógyszer, kenőcs, fésű, csipesz,
szőnyegek, csipkék, művirágok,
alsóneműk, csecsebecsék,
kalapok és kacabajkák,
kendők, fátylak, köszöntők,
hajtűk és cipellők, strucc- és pávatoll,
nyest-, coboly- és hermelinprém,
csatok, láncok és karkötők,
arany, gyöngy és gyémánt ékszer.

Papírtrombitát, csörgősipkát, kockás bobócgúnyát rak ki a küszöbre

JOHANNA

Ez a váram kincsháza.

JÁNOS

Van mit aprítania a tejbe!

JOHANNA

Magáé lehet az összes kincs,
minden arany, gyöngy és gyémánt.

JÁNOS

Hirtelen föláll

Vérfolt van az ékszereken!

JOHANNA

Ha vérben forog a szeme,
persze, hogy mindenhol vért lát.

JÁNOS

Hüledezve Johanna felé fordul

A legszebbik gyémántja is véres!

JOHANNA

Az élet vérrel jár.
Vérrel, vérben, vér által élünk.
Nyissa ki a második ajtót!
Legyen napfény... nyissa, nyissa!

János a második ajtó felé fordul, és kinyitja. Vonósok és fafúvósok enyhén érzelmes, de semmiképp sem csöpögően érzélgős zenéjére nyílik ki az ajtó. Virágzó orgona- és rózsaságok csapódnak elő mögüle; az se baj, ha mirtuszok, georginák és azáleák. A falban megnyílt kékeszöld négyszög mögött galamboktól zsidongó korinthuszi oszlopok alatt, narancsfák közt flamingók sétálnak. Ha nincs kéznél galamb, megteszi varjú vagy veréb is. Korinthuszi helyett jó a dór oszlop is, a flamingót pedig marabu, végszükségben kócsag is helyettesítheti. A beeső új fénysáv a többi mellé vetül a csarnok padlójára

JÁNOS

Elámul

Nini, madarak és virágok!
Illatos kert, narancsfák!
Galambok és flamingók!
Végszükségben kócsagok!

JOHANNA

Ez a váram rejtett kertje.

JÁNOS

Orgonák és liliomok,
makulátlan fehér rózsák,
piros szegfűk szórják a fényt.
Sose láttam ilyen kertet.

JOHANNA

Aki szeret, annak hódol,
minden virág annak hódol,
ő fakasztja, ő hervasztja,
szebben újra ő sarjasztja,
kelyheiket szeme nyitja.

JÁNOS

Lehajol

Az orgona töve véres,
a fehér rózsza töve véres,
a liliom földje véres!

Fölegyenesedik, és Johanna felé fordul

A virágok földje véres.

JOHANNA

kissé ingerülten

Megőrjít a gyanakvásával!
Ott is vért lát, ahol nincsen.
Nyissa ki a harmadik ajtót!

JÁNOS

Honnan ez a sok vér?
Ki öntözi a kert földjét?
A kertésze vérrel locsol?

JOHANNA

Szeressen, és ne kérdezzen!
Nézze, hogy derül már a váram!
Csillognak a kopár sziklák.

JÁNOS

A harmadik ajtóhoz iramodik, kinyitja és fölrántja. Mögötte piros-fehér-zöld színben játszó napsütötte lapályon nyárfák övezte országút kanyarog a háttérben levő tengerpart és kikötő felé. A nyárfák ágain irdatlan mennyiségű véres, májas és köleskásás hurka, vékony és vastag kolbász, szalámi, sózott szalonna, disznósajt, sódar, füstölt oldalas és lapocka, abált császár- és tokaszalonna csüng. A kikötőben móló, hajóhidak, leborgonyzott fehér hajók látszanak. Az se baj, ha csak egyetlen gálya látszik – olyan gálya, amelyet hatvanhat életfogytos gályarab evezői hajtanak. Takarékos változat: hajó helyett halászcsonakok; még takarékosabb változat: papírból hajtogatott csonakok; a legtakarékosabb változat: „AZ ELŐADÁS TECHNIKAI OKOKBÓL ELMARAD”. Vakító fényözön árad be, János a szeme elé kapja a kezét

Tyúha!

Szemem káprázik, nyálam csorog...
Sörpatak fut a tengerbe,
az út mentén kalács-sövény,
a fákon hurka terem,
véres, májas, köleskásás,
vékony és vastag kolbász,
sózott szalonna, szalámi,
pácolt sonka és disznósajt,
abált császár- és tokaszalonna,
füstölt lapocka és oldalas.

JOHANNA

Látja, ez a birodalmam,
mind a magáé lehet, János.
Ugye, milyen szép nagy ország?

JÁNOS

Szája szélét nyalogatva

Szép és nagy a maga országa!

JOHANNA

Sonkahegyek, kolbászerdők,
kalácsdombok, sörpatakok.
Óbor-folyók hömpölyögnek.

Megeheti, megihatja,
amit kíván szeme-szája.

JÁNOS

Szép, nagy ország, nem mondom.

JOHANNA

Mind a magáé lehet, János.
Amerre néz, arra tágul.
Itt lakik a hajnal, alkony,
itt lakik nap, hold és csillag –
király lehet mindeneken.

JÁNOS

Ott meg milyen felhők szállnak?

JOHANNA

Szemem színét váltja az ég,
hajam színét váltja a föld...

JÁNOS

Jaj, de szépen köntörfalaz!
„Szemem színét váltja az ég,
hajam színét váltja a föld...”
Szép a szeme, szép a haja,
való igaz. Egy a baj csak:
véres árnyat vet a felhő.
Erre mondjon kádenciát!

JOHANNA

Látja, János, hogy a váram
nap besüti, szél bejárja,
zord sziklákon öröm csillog.

JÁNOS

Itt vért ontottak s vért ontanak.
Tudhatnám vajon, hogy miért?
Van nemes és hősi célja, oka?
Szörnyeket táplál vele?
Ettől remél biztonságot?
Mért ily hátborzongató a vára?

Johanna felé fordul

JOHANNA

rimánkodva

Ne fantáziáljon már folyton!
Szeressen, és ne kérdezzen.
Látja, tündököl a váram,
áldott keze ezt művelte,
áldott a két keze, áldott.

Kitárja a karját

Jöjjön, tegye a szívemre.

JÁNOS

Nem mozdul. Kis szünet múlva

De négy ajtó csukva van még.

JOHANNA

Legyen csukva a négy ajtó.
Teljen dallal az én váram.
Jöjjön, jöjjön, csókra várom!

JÁNOS

Nyissa ki a többi ajtót!

JOHANNA

Jöjjön, János, csókra várom.
Jöjjön, várom, János, jöjjön!

JÁNOS

Nyissa ki a többi ajtót.

JOHANNA

Lelankad a karja

Azt akarta, földerüljön:
tündököl is már a váram.

JÁNOS

Nyissa ki a többi ajtót!

JOHANNA

János, nem lesz fényesebb már.
Mért akarja, mért kívánja?

JÁNOS

Nem akarom, hogy előttem
csukott ajtóí legyenek.

JOHANNA

Vigyázzon rám, vigyázzon a váramra!
Vigyázzon, nem lesz fényesebb már.

JÁNOS

Nem akarom, hogy előttem
csukott ajtóí legyenek!

JOHANNA

Nem tudja, mit rejt az ajtó.

JÁNOS

Életemet, halálomat.

JOHANNA

János!

JÁNOS

Nyissa ki a többi ajtót.

JOHANNA

Hosszan nézik egymást

Tessék, adok még egy kulcsot.

JÁNOS

Mikor kattán a zár, mély, föld alatti sóhajtás hallatszik

Mi ez?

Az ajtó hangtalanul föltárul. Vértörős négyszög nyílik a falban. Az ajtó mögül előtörő veres izzás hosszú sugarat vet a csarnok padlójára

JÁNOS

Uramatyám!

JOHANNA

Mit lát, János?

JÁNOS

Láncok, török, szöges karmok,
hegyes karók, tüzes fogók,
csigaemelő, nyújtópad,
hústépő csipesz, miskároló bicska,
ujjszorító, vaskerék, csontfűrész,
spanyolcsizma, kaloda, szájkosár,
csonkoló kés, herezúzó kövek...

JOHANNA

Ez a kínzókamra, János.

JÁNOS

Ettől véresek hát a falak...
Magát kínozzák, vagy maga kínoz?

JOHANNA

Inába szállt a bátorsága?

JÁNOS

Johanna felé fordul. A vörös fény izzó kontúrt ad alakjának

Nem olyan fából faragtak!

A fénysáv partján visszalépdél Johannához

Látja ezt itt? Mint egy patak.

Letérdepel

Jöjjön, Johanna, merítsünk belőle.

A fénybe tartja két homorú tenyerét

Vörös patak, véres patak...

JOHANNA

Látja, dereng és derül már!
Mosolya fényre derít,
ha napsugárként arcomra száll.

JÁNOS

Fözláll

Minden ajtót ki kell nyitni.

JOHANNA

Ritkán nyílnak... Rosszul nyílnak.

JÁNOS

Szél bejárjon, nap besüssön,
minden ajtót ki kell nyitni.

JOHANNA

Nem tudja, mi van mögöttük.

JÁNOS

Adja ide a többi kulcsot is.

JOHANNA

Mondja, János, miért akarja?

JÁNOS

Mert szeretem, Johanna.
Mit meg nem tennék,
csak hogy lássam a mosolyát,
meg a kivillanó rizsfogait!

JOHANNA

Váram sötét töve reszket,
nyithat, csukhat minden ajtót.

Odaad Jánosnak egy újabb kulcsot. Kezük a vörös fénykévében találkozik

Vigyázzon a váramra!

JÁNOS

Az ötödik ajtóhoz megy

Szép finoman fogom nyitni,
szépen, halkán.

A kulcs megnyikordul a zárban. Sírás, nyöszörgés, jajgatás hallatszik, miközben föltárul az ötödik ajtó. Nyílása csúf, ijesztő sárgászöld. Az újabb sugár a többi mellé vetül a csarnok padlójára

JÁNOS

Atyavilág!

JOHANNA

Mit lát, János?

JÁNOS

Száz kegyetlen, szörnyű szerszám,
kötőtűk, ollók, szikék, kések, fogók...

JOHANNA

Az elhajtott magzatok háza, János.

JÁNOS

Rettentően erős maga,
erős és rettenetes!

JOHANNA

Nyitott sebből vérem ömlik.
Gyöngye vagyok és erőtlenség.

JÁNOS

Vér szárad a szerszámokon,
véres a sok vágószerszám.

JOHANNA

Csak nem torpan meg, János?

JÁNOS

Visszafordul Johanna felé

Adja ide a többi kulcsot!

JOHANNA

Várjon, János!

JÁNOS

Lassan visszajön az ötödik fénycsík közepén

Adja ide a többi kulcsot!

JOHANNA

Vigyázzon rám, János!

JÁNOS

Adja ide a többi kulcsot!

JOHANNA

Nem tudja, mit rejt az ajtó.

JÁNOS

Azért jöttem, mert szeretem.

Bizony csak meghalok
karcsú derekéért,
karcsú derekéért,
piros orcájáért,
piros orcájáért,
dombos ajakáért,
dombos ajakáért,
gömbölyű faráért,
a lenvirág szemű
Tündér Johannáért.

Most már vezessen mindenhová,
most már nyisson ki minden ajtót.

JOHANNA

Reszket minden porcikám,
gyönyörtől borzong egész testem.

JÁNOS

Azért jöttem, mert szeretem,
nyisson hát ki minden ajtót!

JOHANNA

Tessék, adok még két kulcsot.
Látni fog, de ne kérdezzen.
Akármit lát, ne kérdezzen.

Odaadja a két kulcsot

JÁNOS

Türelmetlenül elveszi a kulcsokat, a hatodik ajtóhoz siet, aztán habozva megáll előtte

Johanna...

JOHANNA

Miért állt meg? Mért nem nyitja?

JÁNOS

Kezem nem találja a zárat.

Mikor a kulcs elsőt fordul, tompa hörgés hallatszik. János hátrahőköl

Johanna...!

JOHANNA

János, várjon, ne nyissa ki!

JÁNOS

Hirtelen mozdulattal az ajtóhoz lép, és kinyitja. A csarnokon mintha lidérces árny futna végig: valamivel sötétebb lesz

Csöndes fehér tavat látok,
mozdulatlan fehér tavat.

JOHANNA

Selypítve énekel, mint egy kisgyerek

Fehéj liliomszál,
udojj a Dunába,
támaszd med oldalad
két ajanypálcával,
med is mosakoggyál,
med is fésülköggyél,
valakinek kötényébe
med is tőjülközzél.

JÁNOS

Csak nem az élet vize ez a tó?
Milyen víz ez, Johanna?

JOHANNA

Könnyek, János, könnyek.

JÁNOS

Lehajol és fürkészsze nézi

Szürkésfehér, átlátszatlan.

JOHANNA

Ondócspepek, János, ondócspepek.

JÁNOS

Lassan megfordul, és némán szembenéz Johannával

JOHANNA

Kitárja a karját

János, gyere, csókra várlak!

JÁNOS

Nem felel, nem mozdul

JOHANNA

Itt vagyok, olvadok!

JÁNOS

Nem felel, nem mozdul

JOHANNA

Leereszti a karját

Szívem, János, mi lelt?

JÁNOS

Nem felel, nem mozdul

JOHANNA

Az utolsót nem nyitom ki!

JÁNOS

Lassan odamegy Johannához. Durván magához rántja

Szeress engem, Johanna!

JOHANNA

Átkarolja

Hajlandó vagyok beléd szeretni...
Különben hozzám se érhetnél.

JÁNOS

Hosszú csók után; Johanna feje a vállán

Mást is szeretsz, Johanna?

JOHANNA

Te vagy váram fényessége,
csókolj, csókolj, sose kérdezz.

Hosszan csókolóznak

JÁNOS

Mondd meg nekem, Johanna,
énelöttem kit szerettél?

JOHANNA

Karod ölelése a legdrágább,

öled tüze kincsek kincse –
csókolj, csókolj, sose kérdezz.

Csókolgatja és ölelgeti

JÁNOS

Mondd el nekem, kit szerettél?
Jobb volt, mint én? Más volt, mint én?
Mondd el nekem, Johanna!

JOHANNA

János, szeress, sose kérdezz.

JÁNOS

Mondd el nekem, ne titkold el!

JOHANNA

János, szeress, sose kérdezz.

JÁNOS

Kibontakozik az ölelésből. Néhány lépésnyire eltávolodik, majd visszafordul

Nyisd ki a hetedik ajtót.

JOHANNA

Pajkosan incselkedve dúdol

Rámás csizma hadd szakadjon el,
csak a babám sose hagyjon el...

JÁNOS

Nyisd ki a hetedik ajtót!

JOHANNA

Bűvöli, mint nagyvadat az idomár

A mennyei kulcsot adnám a kezébe;
első kakasszókor jöhetsz nézésekre,
másod kakasszókor engem megkérhetnél,
harmad kakasszókor engem elvihetnél.

JÁNOS

Megkutyálja magát

Nyisd ki a hetedik ajtót, Johanna!

JOHANNA

Nem nyitom ki.

Farkasszemet néznek

JÁNOS

Tudom, mit rejt a hetedik ajtó.

JOHANNA

Csakugyan?

JÁNOS

Vér szárad a szerszámokon,
legszebbik gyémántod véres,
virágaid földje véres,
véres árnyat vet a felhő.
Fehér könnytő kinek könnye,
tudom most már. Igaz a hír...
Nyisd ki a hetedik ajtót!
Ott van mind a régi férfi,
legyilkolva, vérbe fagyva.
Igaz a hír, rettentő hír.

JOHANNA

János!

JÁNOS

Azért jöttem, mert szeretlek.
Egy életem, egy halálom,
de én tudni akarom már –
nyisd ki a hetedik ajtót!

JOHANNA

János felé nyújtja a hetedik kulcsot

Fogd hát. Itt a hetedik kulcs.

JÁNOS

Mereven nézi, nem nyúl érte

Bajban van a messze város,
gyürkőzni kell a halállal:
gyürkőzz, János, rohanj, János.

JOHANNA

Nyisd ki, János. Lássad őket.
Ott van mind a régi férfi.

A KÉT POJÁCA

A nézőtér felől perdülnek színre. Kórusban, egyszerre mondják:

Ha kinyitná azt az ajtót, egy szempillantás alatt minden megtelne vérebekekkel, örültekekkel, záptojás-szaggal, szörnyűséges levelekkel és csatornapatkányokkal. Kinek jutna eszébe, hogy a női lélek összes ajtaján benyisson?

Eltűnnek a színről

JÁNOS

Egy ideig mozdulatlan. Aztán határozott mozdulattal átveszi a kulcsot, lassú léptekkel a hetedik ajtóhoz megy, és megáll

Mondd csak, Johanna:
te most a kegyelem állapotában vagy?

JOHANNA

Ha nem volnék,
adja Isten, hogy abban legyek,
ha pedig abban vagyok,
adja Isten, hogy megmaradjak benne.

JÁNOS

Hát ezt is tudod...

JOHANNA

Nyisd ki, János. Nézd meg őket.

JÁNOS

Ha akarsz találkozni
a mesebeli istennővel,
ki mennyek fényfolyója mentén lakik:
hadakozzál a sárkánnyal.

Kellessz a nagy arénára
akkor is, ha életednek
életed lesz majd az ára.

Idejöttél idegenbe,
idegen asszonyhoz bújni –
legyél hát megelégedve.

Hirtelen kinyitja az ajtót. Mikor a kulcs elsőt kattán, tompa döndüléssel becsukódik a hatodik ajtó. Mikor a kulcs másodikat kattán, halk nyikordulással becsukódik az ötödik ajtó. Jóval sötétebb lesz. Csak a négy ajtónyílás világítja meg színes sugaraival a csarnokot. Mikor kinyílik a hetedik ajtó, megzendül a „Szép a rózsám, nincs hibája, libi-libi-

libegős a járása” kezdetű magyar nóta. Hideg, opálos ezüst fény vetül be hosszú sugárban, megvilágítva Johanna és János arcát

JOHANNA

Lásd a régi férfiakat,
lásd, akik szerettek engem.

JÁNOS

Döbenten hátrál

Élnek, élnek, mind itt élnek!

JOHANNA

Révületbe esik

Szépek voltak, százszor szépek.
Gyertek elő, szépségem tükrei!
Szerelmeim, gyertek elő!

A hetedik ajtó mögül előjönnek a régi férfiak – hatvanhat férfi, alacsony, magas, sovány, kövér, izmos, fejletlen, félmeztelenül vagy teljesen pucéron. Három csoportban, sápadt arccal, megtört, lassú léptekkel jönnek egymás után. Johannától pár lépésnyire, félkörben megállnak, és térdre ereszkednek előtte

JOHANNA

Szépek voltak, százszor szépek.
Mindig voltak, mindig élnek,
sok kincsemet ők gyűjtöttek,
virágaim ők öntözték,
birodalmam növesztették,
mindenem övék, mindenük enyém.

JÁNOS

Dacosan, kihívóan áll a térdeplő férfiak mellett

No, ti szépek, no, ti bátrak!
Vagyok olyan legény, mint ti.

JOHANNA

Hajnalban lettem az első huszonkettőé,
piros, szagos szép hajnalban.
Enyém most már minden hajnal,
övék piros, hús palástja,
enyém ezüst koronája,
övék most már minden hajnal.

JÁNOS

Nem szebbek nálam, nem jobbak nálam.

FÉRFI AZ ELSŐ CSOPORTBÓL

Áldanak téged a kínpadok hóhérai, mert megmutattad nekik, hogy a lélek gyilkosságának bűne nem tapad a kezükhöz.

Az első huszonkét férfi föláll térdepeltéből, és lassan visszamegy

JOHANNA

A második huszonkettőé délben lettem,
néma, égő arany délben.
Minden dél az enyém most már,
övék nehéz tűzpalástja,
enyém arany koronája,
minden dél az övök most már.

JÁNOS

Nem szebbek nálam, nem jobbak nálam.

FÉRFI A MÁSODIK CSOPORTBÓL

Áldanak téged a bátortalan és kisigényű lelkek, mert magadra vetted a hősiesség súlyos terhét, amit az ő válluk nem bírt volna el.

A második huszonkét férfi is föláll térdepeltéből, és visszamegy

JOHANNA

A harmadik huszonkettőé este lettem,
békés, bágyadt barna este.
Enyém most már minden este,
övék barna prémpalástja,
enyém gyöngyös koronája,
övék most már minden este.

JÁNOS

Nem szebbek nálam, nem jobbak nálam.

FÉRFI A HARMADIK CSOPORTBÓL

Áldanak téged a törvény vak rabszolgái, mert megvédelmezted a lélek világosságát
és szabadságát.

A harmadik huszonkét férfi is föláll térdepeltéből, és visszamegy

JOHANNA

Melléjük állt a hatvanhetedik,
s nyitva a hetedik ajtó,
nyitva váram mély örvénye.

JÁNOS

Megállj, Johanna, megállj!

JOHANNA

Melléjük állt a hatvanhetedik,
s nyitva váramnak legmélye:
örök, őrző álmokkamra.

JÁNOS

Hisz' te álmodsz, Johanna:
hús-vér, élő férfi vagyok!

JOHANNA

Melléjük állt a hatvanhetedik.
Ő sem kopott, ő sem koldus,
ő a legkülönb férfi.

JÁNOS

riadtan

Ne nézz így rám, Johanna!

JOHANNA

Éjjel lelt rám a hatvanhetedik,
csillagtalan, sötét éjjel.

JÁNOS

Itt vagyok még, Johanna!

JOHANNA

Fehér arca fénnyel sütött,
erős keze felhőt hajtott,
minden éjjel enyém ő már.

Az első ajtóhoz megy, és elhozza, amit János a küszöbre rakott: a kockás bohócgúnyát, a csörgősipkát és a papírtrombitát. Az első ajtó nyikorogva becsukódik. Jánosra adja a kockás bohócgúnyát

Minden éjjel enyém ő már.
Övé királyi palástom,
csodacsillagos palástom.

JÁNOS

Nem kell, Johanna, nem kell!
Vedd le rólam a bohócgúnyát!

Becsukódik a második ajtó

JOHANNA

János fejébe nyomja a csörgősipkát

Övé királyi koronám,
bűvös királyi koronám.

JÁNOS

Vedd le, Johanna, vedd le,
vedd le rólam a csörgősipkát!

Becsukódik a harmadik ajtó

JOHANNA

János kezébe adja az aranyozott papírtrombitát

Királyi jogar, legdrágább kincsem.

JÁNOS

Johanna, vedd el a kincsed!
Hús-vér, erős férfi voltam,
idétlen pojáca lettem.
Mit tettél velem, Johanna?

Becsukódik a negyedik ajtó

JOHANNA

Enyém most már minden éjjel,
és mindig is éjjel lesz már.
A legkülönb férfi enyém,
János vitéz őkegyelme,
szerelemföld fejedelme.

JÁNOS

Az istennő: mese, János,
de nincs előbb a mesénél,

ellene nem tehetsz, János,
nyugodj ebbe bele, János.

JOHANNA

Táncolni, dalolni se szégyell

Egyszer volt egy leány,
ki csak úgy játszott a legénnyel,
mint macska szokott az egérrel...

JÁNOS

metszően gúnyosan

Johanna, jókor született, Isten küldötte szűz, a Szentlélek beléd vetette kegyelmének sugarát, és elhalmozott ajándékaival. Soha egyetlenegy kérésedet el nem utasította. Meghálálhatjuk-e valaha, amit értünk cselekedtél?

Magyarázkodik

Ha szamuráj volnék, előrántanám a kardom, és egyetlen csapással, a feje búbjától a talpáig kettéhasítanám ezt a démonasszonyt. De nem vagyok szamuráj, hanem csak egy szárnalmas balek. Még hogy én volnék „a legkülönb férfi”! Ostoba kanmajom vagyok, semmi más. Beletörődök a sorsomba, több nem telik tőlem. Szerelmem, Johanna: te vagy a gychenna...

Kihúzza magát kockás bohóckabátjában, fõlszegei csörgősipkás fejét, belefúj a papírtrombitába, és peckes léptekkel, mint a trágyadombot birtokba vevő kiskakas, bemasztozik az opálos ezüst fénysávon a hetedik ajtón túlra, a többi férfi után

Én leszek a királyotok. Nincs még veszve Lengyelország!

Rázendít Geyer Flórián dalára. Ahogy távolodik, egyre halkul az ének

A Föld teremtésének kezdetén,
hej, hó, hahó,
nem volt gazdag akkor és szegény,
hej, hó, hahó.
Rajta hát, szúrd és vágd,
vezesd a parasztnok rohamát!
A földnek kérges népe mi vagyunk...

Az éneket addig halljuk, amíg Johanna be nem csukja a betedik ajtót, és kétszer rá nem fordítja a kulcsot. Johanna táncikálva kilengedez a színről. Átható sötétség van megint, a démonasszony eltűnik benne, köd előtte, köd utána

POJÁCÁK

Kibontakoznak a sötétségből

TEHETŐS POJÁCA

Persze kéne lennie egy nyolcadik ajtónak is, mind közül talán a legrettenetesebbnek, amely ha kinyílna, dobhártyaszaggató, agyrepesztő hangorkánban zubogna elő az a tengernyi sületlenség, észbontó zagyvaság, émelyítő locsogás és arcpirító hazugság, amit a főemlősök egy-egy nősténye összehord élete során. Csakhogy ez nem volna méltányos, hiszen a főemlősök hímei, gondoljunk csak a prófétákra, a teológusokra, a közigazdászokra, a politikusokra és a színműírókra, még gusztustalanabban locsognak, még több sületlenséget, még örjítőbb zagyvaságokat, még égbekiáltóbb hazugságokat hordanak össze...

SZAKADT POJÁCA

Nincs ez így jól, a kutyafáját! Most meg már Johanna szorul majd rehabilitálásra... De azért a szerző helyében én nyílt színen, samuráj módra kettéhasítottam volna Jánossal ezt a démonasszonyt, hadd töltsse el páni rettegés a közönséget.

Minden nyilvános művészkedés, akármilyen nemesen és komolyan indul is, a kutyakomédia vakvágányára lökődik. A mai színház hazudik, és a tömeg mindenütt hazudtat magának. Mai nevelésünkkel, mai gonosz kultúránkkal, milliók szörnyű testi és lelki leigázásával nem tudunk becsületes művészetet szembeállítani. Nem merünk becsületesek lenni, és nem merjük bevallani, hogy becsütelenek vagyunk. Ezeknek az évtizedeknek a színháza, eltekintve néhány nagyszerű kivételtől, a szégyentelen alkalmazkodás vagy a kétségbeesés és tanácstalanság színháza. Döntsétek el, főemlős hölgyek és urak, ti rákbetegek, ti asztmásak, ti fekélyesek, ti elmeszesedettek, ti vérbajosak, ti szívbjajosak, ti májbjajosak, ti vízkórosak, ti agyalágyultak, ti öngyilkosjelöltek, ti baleseti áldozat-jelöltek, ti hullajelöltek, hogy ez melyik kategóriába tartozik. Hol a kínpad: kint-e vagy bent? Áztassa zápor a festett vásznakat, és mossa le a hazug díszleteket! Az igazi dráma a nyitott boltívek cirkusza, ahol a szél, a hold, a lovak, a kutyák (*DREKK-nek, farkát csóválva és helyeslően csaholva, itt kellene előugrania a zenekari árokból vagy a sűgőlyukból*) és az emberek ki-be járnak, és nincs egy talpalatnyi hely sem, ahol megpihenhetnének. Most olyan színházban voltatok, ahol igazi drámát mutattak be, és olyan valóságos harc folyt, ami az összes szereplőnek az életébe kerül. Egy napon, majd ha minden színház porig

ég, ott találják a pamlagokon, a tükrök, paravánok, függönyök és ajtók mögött a színház halottait, akiket a közönség tett el láb alól. El kell pusztítani a színházat, hogy élni lehessen a színházban. Tűz van!!

*A színházat vörös fény világítja be.
A közönség tetszésére van bízva, hogy harsányan habotázik-e,
vagy egymást taposva lóhalálában menekül, ki merre lát.*

